

Tid for et lokalt kulturløft

Innledning

Enger-utvalget ga oss et nytt sett av begreper for å forstå og diskutere kulturens betydning og utfordringer, og samtidig et verktøy for videreutvikling av norsk kulturliv. Det er tid for et lokalt kulturløft. Den kulturelle grunnmuren trenger vedlikehold og rehabilitering.

Dagens kommunestrukturarbeid gir oss nye utfordringer der lokalkulturen i bred betydning kan og bør bidra. Samfunnsutvikling, nettverksbygging, kompetanseheving er viktige stikkord når demokratiets infrastruktur skal bygges. Her har kultursektoren mye å bidra med.

Statlige myndigheter mangler i dag grunnleggende kunnskap om hva som skjer i kommunene. Økt makt til kommunene forutsetter økt kompetanse i kommunene.

Kunnskap

Kulturkunnskap er en forutsetning for å forstå eget samfunn og grunnlag for å videreutvikle dette. Jo bedre vi kjenner vår egen kultur, jo åpnere er vi også for andres. Kulturlivet tilbyr gode møteplasser, fellesskap, mangfold, egenutvikling, og åpner for kreativitet og innovasjon. Her dannes vi til gode borgere i eget samfunn.

I folkehelsearbeidet vil kulturaktivitet og -opplevelser være en betydelig bidragsyter. Opplevelse av egenverdi og mestring har betydning for vår helse. På samme måte forutsetter satsingen på kultur og næring at kulturlivet som grunnlag for verdiskaping, virker i seg selv.

Kvalitet

Dagens profesjonelle kunstnere har utviklet sitt talent fram mot en profesjonell karriere fra den spede start i kulturskolen eller fritidskulturlivet, videregående skole, voksenopplæring og universitetsutdannelse. Mange har 20 års opplæring, øving og praksis bak seg før de tar steget ut i arbeidslivet. I et slikt perspektiv er det viktig å ha mange tanker i hodet samtidig. De gode tilbudene til den enkelte forutsetter at vi har oversikt over helheten, kvalitet i alle ledd og vilje til langsiktig satsing. Kvalitet krever tid og koster penger.

Hvor skal vi være?

Dette er det mest grunnleggende spørsmålet for lokalt kulturliv i dag. Lokale kulturaktiviteter driver gjennomgående i lokaler som er lite egnet for den aktiviteten de driver med. Det er store variasjoner mellom kommunene, og debatten om nye kulturhus tar mange steder fokuset bort fra diskusjonen om faktiske forhold og behov.

Utfordringer

1. Det er behov for kulturfaglig tilrettelegger- og utviklerkompetanse i alle kommuner

Det er problematiske at den kommunale kulturforvaltningen mange steder er bygget ned eller lagt sammen med andre sektorer, uten å ta vare på det vi kan kalle kulturfaglig tilrettelegger- og utviklerkompetanse. Det er viktig å se på kultursektoren som et fagområde på lik linje med andre sektorer, med krav til fagkompetanse både for overordnet tilrettelegging, kulturutvikling, kulturoplæring, kulturutøvelse, kulturformidling, inkludering mm.

2. Det er behov for en overordnet nasjonal kulturpolitikk som omfatter alle nivå og aktører.

For å lykkes i den nasjonale kulturpolitikken må statlige mål og visjoner i større grad enn hittil forankres i, og samordnes med, lokale og regionale planer og strategier for kulturfeltet.

For å styrke og sikre den kulturelle grunnmuren kreves det en helhetlig tilnærming, et bredt fokus der både offentlige, frivillige og private ressurser og den helhetlige kompetansen tas med i kartlegging, planlegging og utvikling. Det er i dag for lite samarbeid mellom aktørene. Det er også, på tross av gjensidig avhengighet, gjennomgående lite kunnskap om hverandre på tvers av tiltak og aktører.

3. Kulturarenaer må prioriteres på lik linje med idrettsarenaer mht. midler, kartlegging og støtteordninger

En av lokalkulturens største utfordringer er egnede lokaler. I lokalkulturen er kulturarenaer stemoderlig behandlet i forhold til idrettsarenaer, og har i dag et større etterslep enn idretten. Dette kan imidlertid ikke dokumenteres fordi vi mangler rutiner for kartlegging av lokaler som brukes til kultur. Kulturlivet selv rapporterer om manglende lokaler for både innøving, utøving, formidling og lager for hele bredden av kulturaktiviteter.

4. Samfinansierte kulturinstitusjoner er viktige i et lokalt kulturløft og må sees i sammenheng med andre lokale aktører i hele bredden av det lokale kulturlivet.

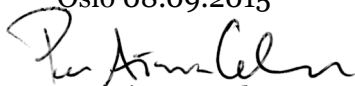
Kommunen og fylkeskommuner er sammen med staten ansvarlig for samfinansiering av en lang rekke institusjoner. Disse institusjonene er med sin profesjonalitet viktige kunnskaps- og kompetansemiljøer for et lokalt kulturløft, både mht. det faktiske kulturtilbudet, men også mht tilgjengelig kulturfaglig kompetanse på et bredt spekter av fagområder. Samtidig vet vi at finansieringen av disse institusjonene i stramme kommunebudsjetter tar størstedelen av lokale frie kulturmidler.

Avslutning

Det er behov for et lokalt kulturløft og klarere nasjonale mål for kulturpolitikken.

En samordnet nasjonal kulturpolitikk er summen av kommunal, fylkeskommunal og statlig kulturpolitikk. Virkemidlene vil være både økonomiske og organisatoriske, og forutsetter kompetente kulturarbeidere sentralt plassert i kommuneadministrasjonen, men også i fylkesadministrasjonen og staten; alle med kunnskap om lokalt kulturliv og kulturutvikling.

Oslo 08.09.2015

Per Aimar Carlsen
Styreleder

Åse Vigdis Festervoll
Generalsekretær